

Warszawa, dnia 05.06. 2017 r.

PK I BP 024.9.2017

Panie i Panowie

Prokuratorzy Regionalni

Szanowni Panowie Prokuratorzy!

Mając na względzie konieczność przeciwdziałania niepożądanemu zjawisku, jakim pozostaje nasilający się w ostatnich latach proceder tzw. „odwróconego łańcucha dystrybucji leków”, związany z nielegalną odsprzedażą leków przez apteki do podmiotów innych niż pacjent, w tym do hurtowni farmaceutycznych, działając na podstawie art. 18 § 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2017 r. - *Prawo o prokuraturze* (Dz. U. poz. 177, z późn. zm.) polecam uwzględnianie w toku prowadzonych postępowań następujących zaleceń:

1. W związku ze zmianami ustawy z dnia 6 września 2001 r. - *Prawo farmaceutyczne* (Dz. U. z 2016 r., poz. 2142, z późn. zm.), wprowadzonymi nowelizacją z dnia 9 kwietnia 2015 r. (Dz. U. poz. 788, z późn. zm.), która weszła w życie w dniu 12 lipca 2015 r., czyny polegające na zbyciu produktów leczniczych przez apteki lub punkty apteczne innym podmiotom, tj. hurtowni farmaceutycznej, innej aptece ogólnodostępnej lub innemu punktowi aptecznemu, popełnione po dniu 12 lipca 2015 r., stanowiące naruszenie art. 86a *Prawa farmaceutycznego*, każdorazowo powinny być rozpatrywane w kontekście wypełnienia znamion występku określonego w art. 126b tej ustawy.

2. Niezależnie jednak od czasu popełnienia przestępstwa, przy uwzględnieniu rodzaju działań, które doprowadziły do zbycia leków podmiotowi innemu niż pacjent, niezbędne jest także ustalenie, czy stwierdzone zachowania, podjęte zarówno przez zbywcę, jak i nabywcę produktów leczniczych, wypełniły znamiona określone w innych przepisach karnych i karnoskarbowych, w szczególności w:
 - art. 77 pkt 1 *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1047, z późn. zm.) – w przypadku braku zaewidencjonowania dokumentów potwierdzających zbycie produktów leczniczych przez apteki lub ich nabycie przez hurtownie farmaceutyczne lub inne podmioty;
 - art. 270 § 1 k.k., art. 271 § 1 lub 3 k.k., art. 273 k.k. – w przypadku wytwarzania lub posługiwania się podrobionymi, przerobionymi lub poświadczającymi nieprawdę dokumentami w w/w zakresie;
 - art. 61 § 1 k.k.s., art. 62 § 1 lub 2 k.k.s. i innych, a także w art. 270a k.k. lub w art. 271a k.k., jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że czyny związane z wytwarzaniem lub posługiwaniem się nierzetelną dokumentacją, w szczególności fakturami, mogły równocześnie mieć wpływ na określenie wysokości należności publicznoprawnej, zarówno po stronie zbywcy, jak i nabywcy leku.
3. W przypadku stwierdzenia naruszenia art. 86a *Prawa farmaceutycznego* oraz wypełnienia znamion przestępstwa z art. 126b tej ustawy, ocenie prawnokarnej powinno podlegać również zachowanie osób reprezentujących nabywcę leków (przeważnie hurtowni farmaceutycznej), w kontekście wypełnienia znamion przestępstwa stanowiącego formę zjawiskową występku z art. 126b *Prawa farmaceutycznego*, w szczególności podżegania lub pomocnictwa do tego występku (art. 18 § 2 lub 3 k.k.) albo sprawstwa kierowniczego (art. 18 § 1 k.k.).
4. W zależności od charakteru prowadzonego postępowania, jednak szczególnie w przypadkach spraw, których przedmiotem jest obrót produktami leczniczymi prowadzony na dużą skalę lub przy użyciu wielu podmiotów, ustalenia powinny

być ukierunkowane również na okoliczności związane z ewentualnym istnieniem struktury organizacyjnej, w rozumieniu art. 258 § 1 k.k., w ramach której mogło dochodzić do zachowań wypełniających znamiona przestępstwa.

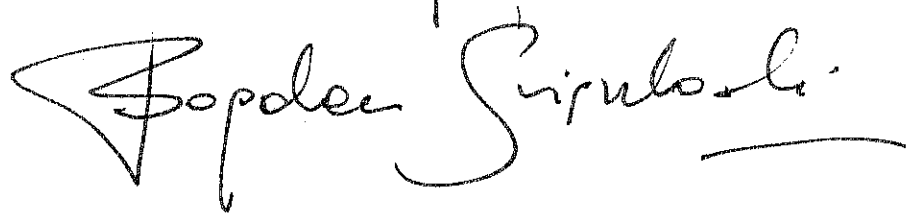
5. W toku postępowań przygotowawczych, których przedmiotem jest „odwrócony łańcuch dystrybucji” należy każdorazowo mieć na uwadze skutki, które mogły zostać spowodowane przez zachowanie sprawców oraz w miarę potrzeby podejmować czynności dowodowe zmierzające do ustalenia, czy mogło dojść do popełnienia przestępstwa określonego w art. 165 k.k., bądź innych przestępstw przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu.
6. W przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów art. 86a, art. 78 ust. 1 pkt 1 *Prawa farmaceutycznego* lub innych przepisów tej ustawy, należy każdorazowo rozważyć zasadność zainicjowania postępowań administracyjnych, związanych z cofnięciem zezwolenia na prowadzenie apteki lub hurtowni, w ramach której doszło do tych naruszeń (art. 81 ust. 2 pkt 4, art. 103 ust. 1 pkt 2 *Prawa farmaceutycznego*).
7. Jeżeli zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dał podstaw do skierowania aktu oskarżenia, każdorazowo należy rozważyć, czy istnieją podstawy do zainicjowania postępowania zmierzającego do nałożenia kary administracyjnej na podstawie art. 127d w zw. z art. 127 *Prawa farmaceutycznego*, w szczególności w tych przypadkach, gdy postępowanie karne nie zostało zainicjowane przez organy inspekcji farmaceutycznej.

Powyżej przedstawione zalecenia stanowiły przedmiot pisma Dyrektora Departamentu do Spraw Przemysłowości Gospodarczej z dnia 6 września 2016 r. PK VII Ko 224.2016, jednak w związku z występującymi w dalszym ciągu nieprawidłowościami w zakresie prowadzenia tego typu postępowań, polecam zwrócenie szczególnej uwagi na to, aby czynności procesowe były ukierunkowane

na dokonywanie prawidłowych ustaleń we wskazanych wyżej aspektach, uwzględniających pełną zawartość kryminalną ujawnionych zachowań.

Polecam również, aby w każdej prokuraturze regionalnej oraz prokuraturze okręgowej wyznaczono prokuratora odpowiedzialnego za koordynację tego rodzaju postępowań i monitorowanie prawidłowości ich przebiegu.

z pozdrowieniami

Bogdan Święczkowski